

Sygn. akt V ACa 8/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maryla Domel-Jasińska
Sędziowie:	SA Maria Sokołowska SA Roman Kowalkowski (spr.)
Protokolant:	sekretarz sądowy Joanna Makarewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Z. S.

przeciwko (...) we W.

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego we W.

z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt I C 200/14

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 8/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 października 2014r. Sąd Okręgowy we W. rozpoznając sprawę z powództwa Z. S. przeciwko (...) we W. o uchylenie uchwały, oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie ustalił, że decyzją zarządu pozwanej (...)we W. z dnia 31 sierpnia 1994r. został przydzielony powodowi Z. S. na zasadach lokatorskiego prawa do lokalu lokal mieszkalny kategorii (...)położony we W. przy ulicy (...).

Uprawnionymi do zamieszkania w tym lokalu były żona powoda H. S. oraz córka K. S..

Zadłużenie powoda z tytułu opłat czynszowych na za ten lokal wyniosło na koniec września 1994r. kwotę 2 754 500 zł przed denominacją.

W dniu 26 stycznia 1996r. pozwana wezwała powoda do spłaty zadłużenia z tytułu opłat czynszowych w wysokości 2 174 zł 12 gr i odsetek za zwłokę w kwocie 830 zł. 22 gr. Powód zobowiązał się spłacić te należności do końca kwietnia 1996r.

W dniu 6 maja 1996r. powód uregulował należność główną, a odsetki zobowiązał się spłacić do 30 lipca 1996r. Stan zadłużenia powoda z tytułu opłat czynszowych wyniósł na dzień 30 czerwca 1996r kwotę 329 zł 48 gr., a odsetek 1226 zł 21 gr. Odsetki zobowiązał się spłacić do 31 października 1996r.

Na dzień 2 grudnia 1996r. zaległość powoda z tytułu opłat czynszowych wynosiła 1207 zł 78 gr., a odsetek 1323 zł 30 gr. Powód zobowiązał się spłacić zadłużenie do końca lutego 1997r.

Pismem z dnia 7 kwietnia 1998r. powód został powiadomiony przez pozwaną, że w dniu 16 kwietnia 1998r. Rada Nadzorcza będzie rozpatrywała wniosek zarządu o wykluczenie go spośród członków z powodu uporczywego uchylania się od wykonywania zobowiązań czynszowych.

Pismem z dnia 14 października 2004r. powodu został ponownie powiadomiony o konieczności stawienia się na rozmowę z zarządem z uwagi na konieczność złożenia wniosku o wykluczenie go spośród członków.

Pismem z dnia 14 kwietnia 2005r. pozwana wezwała powoda do zapłacenia w terminie 30 dni zaległego czynszu w wysokości 2 298 zł 62 zł i odsetek za zwłokę kwocie 234 zł 91 gr.

W dniu 26 kwietnia 2005r. powód został zawiadomiony o tym, że w dniu 9 maja 2005r. będzie rozpatrywany wniosek Rady Nadzorczej w przedmiocie wykluczenia go spośród członków z uwagi na uchylanie się od wykonywania zobowiązań wobec Spółdzielni.

Uchwałą (...)(...)Rada Nadzorcza pozwanej wykluczyła powoda spośród członków pozwanej z uwagi na długotrwałe uchylanie się przez niego od wykonywania obowiązków wobec niej - braku regulowania należności czynszowych. Powód odwołał się od tej uchwały do Zebrania Przedstawicieli Członków pozwanej.

Uchwałą (...)Zebranie Przedstawicieli Członków pozwanej podtrzymało uchwałę Rady Nadzorczej w przedmiocie wykluczenia powoda spośród członków pozwanej.

Powód uregulował wszystkie zaległości w dniu 24 sierpnia 2005r. i na jego wniosek zarząd pozwanej uchwałą (...) przyjął go ponownie w poczet członków.

Na wniosek żony powoda (...) została ona uchwałą zarządu pozwanej z dnia 27 października 2005r. przyjęta w poczet członków.

W dniu 31 stycznia 2013r. powód otrzymał nakaz zapłaty na kwotę 943 zł 90 gr. wraz z odsetkami za zwłokę w zapłacie czynszu i zobowiązał się uiścić te należności w ratach . Pozwana wyraziła zgodę na spłatę w czterech ratach.

Na koniec stycznia 2013r. zaległość z tytułu czynszu wynosiła 1996 zł 18 gr., a odsetek 110 zł 18 gr.

W dniu 3 września 2013r. powód i jego żona otrzymali wezwanie do spłaty w terminie 30 dni zadłużenia z tytułu czynszu w kwocie 2 662 zł 07 gr. i odsetek w wysokości 111 zł 46 gr. pod rygorem wystąpienia przez zarząd z wnioskiem o ich wkluczenie spośród członków.

W dniu 14 stycznia 2014r. powód i jego żona otrzymali zawiadomienia o tym, że w dniu 27 stycznia 2014r. Rada Nadzorcza pozwanej będzie rozpatrywała wniosek zarządu w przedmiocie wykluczenia ich spośród członków z uwagi

na brak regulowania przez nich czynszu. Na dzień 31 grudnia 2013r. zadłużenie to wyniosło łącznie 4 539 zł 52 z czego 4 168 zł 58 gr. to zaległy czynsz, a kwota 258 zł 44 gr. to odsetki.

Uchwałą Rady Nadzorczej pozwanej nr (...) (...)żona powoda H. S. została wykluczona spośród członków pozwanej z uwagi na to, że zadłużenie z tytułu czynszu wyniosło na ten dzień 4 583 zł 52 gr., a z tytułu odsetek za zwłokę 305 zł. Do tego dochodziły jeszcze koszty komornika w kwocie 197 zł 22 gr. i koszty sądowe w wysokości 112 zł 50 gr. H. S. będąc prawidłowo powiadomiona o możliwości zaskarżenia tej uchwały nie uczyniła tego.

Na tym samym posiedzeniu Rady Nadzorczej i z tego samej przyczyny został wykluczony uchwałą(...)powód.

Powód odwołał się w określonym terminie od tej uchwały do Walnego Zgromadzenia pozwanej.

W dniu 29 kwietnia 2014r. powód został powiadomiony, że jego odwołanie Walne Zgromadzenie pozwanej rozpatrzy w dniu 19 maja 2014r.

Uchwałą(...)Walne Zgromadzenie pozwanej utrzymało w mocy uchwałę Rady Nadzorczej (...)w przedmiocie wykluczenia powoda spośród członków.

Powód otrzymał odpis tej uchwały wraz z uzasadnieniem w dniu 28 maja 2014r. i w dniu 18 czerwca 2014r. wniósł do sądu powództwo o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia pozwanej z dnia 9 maja 2014r.

Powód od 1 marca 2014r. otrzymuje emeryturę w wysokości 3054 zł. Potrącenia alimentacyjne na rzecz żony powoda wynoszą 861 zł 96 gr. , zaliczka na podatek dochodowy to kwota 267 zł, a składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 274 zł 83 gr. Powód uzyskuje zatem po potrąceniach co miesiąc dochód wysokości 1688 zł 38 gr. Z tej kwoty spłaca jeszcze ratę kredytu w wysokości 400 zł miesięcznie oraz należność za energię elektryczną, a czynsz za lokal mieszkalny położony we W. przy ulicy (...) wynosi około 250 zł miesięcznie.

Zadłużenie z tytułu czynszu wynosiło na dzień 31 lipca 2014r. kwotę 5 954 zł 79 gr., a z tytułu odsetek za zwłokę 589 zł 48 gr.

Oceniając zasadność powództwa Sąd Okręgowy wskazał, że podstawę prawną dochodzonego roszczenia stanowił przepis art. 42 par. 1 i 4 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U.2013.1443 j.t).

Powód Z. S. domagał się uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia pozwanej, która podtrzymała uchwałę Rady Nadzorczej wykluczającą go spośród członków pozwanej.

Oba organy pozwanej w uzasadnieniach zapadłych uchwał powołały się na § 18 ust. 1 i 2 pkt. 3 Statutu pozwanej.

Przepis ten stanowi, że wykluczenie członka ze Spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w Spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami Statutu Spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Wykluczenie to może zaś nastąpić wówczas, kiedy członek zaprzestał całkowicie lub częściowo opłat z tytułu kosztów użytkowania lokalu, a w szczególności, jeśli pozostaje w zwłoce z zapłatą opłat za używanie lokalu co najmniej za 3 pełne okresy płatności i pomimo uprzedzenia na piśmie o zamiarze wykluczenia i wyznaczenia dodatkowego miesięcznego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności tych zaległości nie uregulował.

Powód Z. S. nie kwestionował faktu, że nie uiszcza opłat za użytkowanie lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ulicy (...), ani tego, że zaległość z tego tytułu przewyższa i to znacznie należności za 3 pełne okresy płatności.

Wskazywał, że przyczyną takiego stanu rzeczy była konieczność uregulowania wcześniejszego zadłużenia z tego tytułu i pobrania na ten cel kredytu, który spłaca, a także zajęcie jego emerytury na poczet alimentów należnych jego żonie oraz zły stan zdrowia.

Uporczywe niewywiązywanie się z zobowiązań finansowych wobec Spółdzielni może być ocenione jako zachowanie wyczerpujące znamiona przyczyn do wykluczenia członka ze Spółdzielni, ale w konkretnej sprawie ocenę tę powinno

poprzedzić zbadanie wagi uchybienia, stopnia winy i skutków dla Spółdzielni z punktu widzenia możliwości dalszego pozostawania członka w Spółdzielni (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 marca 2003r. I CKN 144/01 - niepubl. LEX nr 78851).

Z ustalonego w oparciu o akta członkowskie powoda stanu faktycznego wynikało niezbicie, że już od daty przyznania mu spółdzielczego lokatorskiego prawa

do lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ulicy (...) występowały problemy z uiszczaniem przez niego opłat za użytkowanie tego lokalu. Przynajmniej już jeden raz, bo uchwałą Rady Nadzorczej pozwanej z dnia 9 maja 2005r. powód był wykluczony spośród członków pozwanej, a przyczyną takiego stanu rzeczy było również uporczywe uchylanie się przez niego od obowiązku uiszczania opłat za użytkowanie lokalu. Został przyjęty ponownie w poczet członków pozwanej albowiem uregulował zaległości, ale w krótkim okresie ponownie pojawił się ten sam problem braku regulowania należności za użytkowany lokal.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika zatem, że powód w sposób długotrwały i uporczywy uchyla się od podstawowego obowiązku ciężącego na każdym członku spółdzielni mieszkaniowej, a mianowicie nie reguluje opłat związanych z jego użytkowaniem. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest uszczuplanie zasobów finansowych pozwanej i konieczność regulowania przez nią różnych zobowiązań, czynienia remontów z tych zasobów, które pochodzą od innych członków spółdzielni mieszkaniowej regulujących względem niej należności. Zachowanie powoda ma również bardzo negatywne przełożenie na pozostałych członków pozwanej albowiem to faktycznie oni ponoszą ciężar finansowy utrzymania lokalu, w którym mieszka powód.

Wskazywane przez powoda trudności finansowe, czy też stan jego zdrowia, nie mogą stanowić żadnych przesłanek skutkujących uchynieniem uchwały w przedmiocie wykluczenia go spośród członków pozwanej.

Powód bowiem od szeregu lat uporczywie nie wykonuje podstawowego obowiązku względem pozwanej, działa na zwłokę licząc, że uda mu się rozciągnąć w czasie całe postępowanie, a tym samym dokonać ewentualnej spłaty części zaległości. Tak to się odbyło przynajmniej w sytuacji, kiedy to w 2005r. zaskarżał tak długo uchwałę w przedmiocie wykluczenia go spośród członków, aż dokonał spłaty ówczesnego zadłużenia.

W obecnej chwili nie ma żadnej realnej możliwości spłaty przez powoda zaległości, która na dzień 31 lipca 2014r. wynosiła 6 544 zł 27 gr., w tym kwota 5 954 zł 79 gr. stanowiła nieuiszczone przez powoda opłaty za użytkowany lokal.

Powód dysponuje dość wysokim świadczeniem emerytalnym, a pomimo tego nie uiszcza co miesiąc chociażby małej części bieżącej należności za zajmowany lokal. Oznacza to, że całkowicie ignoruje ciężący na nim obowiązek, co wskazuje na duży stopień występowania w jego zachowaniu zawinienia w postaci niedbalstwa. Mimo

bowiem wystąpienia po jego stronie obiektywnych trudności związanych z jego sytuacją finansową nie czyni on żadnych starań aby zmniejszyć zaległość lecz wręcz przeciwnie poprzez zaniechanie uiszczania jakichkolwiek kwot na poczet bieżących opłat czynszowych powiększa już istniejące zadłużenie wobec pozwanej, co potwierdza dokumentacja znajdująca się w jego aktach członkowskich.

W tych okolicznościach brak było podstaw do uwzględnienia roszczenia powoda wobec czego na podstawie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze oraz § 18 ust. 1 i 2 pkt. 3 Statutu pozwanej powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach zastępstwa procesowego pozwanej Sąd postanowił na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c.

W apelacji od tego wyroku powód domagał się jego uchylenia zarzucając, że od miesiąca marca komornik prowadzi egzekucję jego zaległości czego sąd nie uwzględnił. Twierdził, że zaciągnął kredyt na spłatę zadłużenia i ten kredyt spłaca co wpłynęło na jego sytuację materialną. Wskazywał też, że płaci alimenty na rzecz swojej żony razem z nim zamieszkującej co dodatkowo pogarsza jego sytuację.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń procesowych w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia, a Sąd Apelacyjny przyjmuje je za podstawę również swojego rozstrzygnięcia. Te ustalenia nie naruszają bowiem zasad określonych w art. 233 § 1 kpc.

Trafnie również Sąd Okręgowy argumentował, że zostały spełnione warunki wykluczenia powoda z grona członków pozwanej spółdzielni. Ta argumentacja jest pełna i ma oparcie w zebranych dowodach oraz niewątpliwie poprawnej wykładni przywołanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku postanowień statutu pozwanej spółdzielni, wiążących jej członków.

Co się zaś tyczy podniesionych w apelacji zarzutów trzeba wyjaśnić, że od wielu lat powód systematycznie zalegał z płatnościami należności z tytułu zajmowania lokalu w zasobach pozwanej spółdzielni. Co więcej, był już wykluczany z grona jej członków, a pozwana okazała dobrą wolę przyjmując go ponownie w poczet członków po uregulowaniu zadłużenia.

Jak więc widać, a także zważywszy wysokość obecnie istniejącego zadłużenia powoda, które kilkadziesiąt razy przekracza należne miesięczne opłaty za zajmowany lokal, postępowanie powoda nosi cechę uporczywości i jest przejawem lekceważenia podstawowych obowiązków związanych z zajmowaniem lokalu. Słusznie Sąd Okręgowy argumentował, że opłaty miesięczne z tytułu zajmowania lokalu w wysokości ok. 250 zł. w porównaniu z pobieranym w godziwej wysokości uposażeniem rentowym powoda (ok. 3000 zł.) pokazują, że przy prawidłowym rozłożeniu akcentów w zakresie wydatków bieżących i mobilizacji wszystkich członków rodziny zajmujących sporny lokal, powód miał możliwość wywiązywania się z ciężących na nim obowiązków. Jeżeli tego nie czynił, dopuścił się uporczywego i rażącego naruszenia statutowych powinności, co trafnie zostało ocenione jako podstawa do wykluczenia z grona członków spółdzielni.

Nie ma możliwości, w sytuacji kiedy mieszkanie zajmują jeszcze dwie dorosłe i niepracujące osoby (żona powoda i jego córka) oraz wobec osiągnięcia przez powoda stałego dochodu z tytułu renty, przyjąć, aby spółdzielnia miała obowiązek tolerowania takiego zachowania powoda i przerzucania ciężaru utrzymania jego mieszkania na barki pozostałych spółdzielców.

Niczego nie zmienia fakt prowadzenia egzekucji komorniczej przez pozwaną spółdzielnię, bo jej przyczyną jest zachowanie powoda, które doprowadziło ostatecznie do jego wykluczenia z grona członków. Niczego również nie zmienia to, że płaci swojej żonie alimenty skoro ona z nim wspólnie zamieszkuje i powinna na równi z nim partycypować w kosztach utrzymania mieszkania, podobnie zresztą jak dorosła córka tym bardziej gdy się zważy, że kwota 250 zł. nie jest istotnym i niemożliwym do udźwignięcia obciążeniem budżetu domowego.

Właściwe zaangażowanie pozostałych domowników (żony i córki, której powód zezwala na wspólne zamieszkiwanie) w zdobycie środków na opłacenie należności z tytułu zajmowania mieszkania przyniosłoby z pewnością środki na realizację tego celu.

Pasywna postawa powoda i akceptowanie takiego stanu rzeczy i w efekcie lekceważenie obowiązku uiszczania opłat za korzystanie z mieszkania w oczekiwaniu, że będą je ponosili pozostali członkowie spółdzielni, nie zasługuje na akceptację i uzasadniało wykluczenie go z grona członków spółdzielni, a w konsekwencji oddalenie apelacji kwestionującej oddalenie jego powództwa z żądaniem uchylenia wykluczającej uchwały organów spółdzielni.

Dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc apelację oddalił.